C/2024/6831

29.11.2024

RÅDETS HENSTILLING

af 21. oktober 2024

om Sloveniens økonomiske, budgetmæssige, beskæftigelsesmæssige og strukturelle politikker

(C/2024/6831)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 ([1]), særlig artikel 3, stk. 3,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

(1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 ([2]), der oprettede genopretnings- og resiliensfaciliteten (»faciliteten«), trådte i kraft den 19. februar 2021. Faciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af Unionen. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker bidrager faciliteten til den økonomiske og sociale genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, navnlig reformer og investeringer, der skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i Unionen og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder.

(2) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 ([3]) (»REPowerEU-forordningen«), der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en udfasning af Unionens afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af Unionens energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringskapaciteten og energieffektiviteten. Slovenien tilføjede et nyt REPowerEU-kapitel til sin nationale genopretnings- og resiliensplan for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene.

([1]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj)).

(3) Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse med titlen »EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030« for at give input til den politiske beslutningstagning og skabe gode rammebetingelser for at øge væksten. I meddelelsen opstilles der ni gensidigt forstærkende indsatsområder til fremme af konkurrenceevnen. Blandt disse indsatsområder udgør adgang til privat kapital, forskning og innovation, uddannelse og færdigheder og et velfungerende indre marked særligt vigtige politiske prioriteter, som bør være genstand for reformer og investeringer med henblik på at håndtere de aktuelle produktivitetsmæssige udfordringer samt styrke Unionens og medlemsstaternes langsigtede konkurrenceevne. Den 14. februar 2024 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse med titlen »Årlig rapport om det indre marked og konkurrenceevnen 2024«. I denne meddelelse gennemgås de konkurrencemæssige styrker og udfordringer, der præger det europæiske indre marked, og der gøres status over den årlige udvikling med udgangspunkt i de ni udpegede indsatsområder for konkurrenceevnen.

(4) Den 21. november 2023 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2024, som markerede starten på det europæiske semester 2024. Den 22. marts 2024 godkendte Det Europæiske Råd prioriteterne i den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2024, som er struktureret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 21. november 2023 vedtog Kommissionen tillige en udtalelse om Sloveniens udkast til budgetplan 2024. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet samt et forslag til den fælles beskæftigelsesrapport 2024, hvori gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder analyseres. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet ([4]) (»henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet 2024«) den 12. april 2024 og den fælles beskæftigelsesrapport den 11. marts 2024.

(5) Den 30. april 2024 trådte Unionens nye ramme for økonomisk styring i kraft. Rammen omfatter den nye forordning (EU) 2024/1263 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning, Rådets ændrede forordning (EF) nr. 1467/97 ([5]) om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud samt Rådets ændrede direktiv 2011/85/EU ([6]) om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer. Formålet med den nye ramme for økonomisk styring er at fremme sunde og holdbare offentlige finanser, bæredygtig og inklusiv vækst og modstandsdygtighed gennem reformer og investeringer samt forhindre uforholdsmæssigt store offentlige underskud. Den nye ramme for økonomisk styring fremmer også det nationale ejerskab og lægger større vægt på det mellemfristede sigte, samtidig med at der fokuseres på en mere effektiv og sammenhængende håndhævelse. Hver medlemsstat skal forelægge Rådet og Kommissionen en national mellemfristet plan for finans- og strukturpolitiske tiltag. En national mellemfristet plan for finans- og strukturpolitiske tiltag indeholder en medlemsstats finanspolitiske tilsagn samt reform- og investeringstilsagn og dækker en planlægningsperiode på fire eller fem år afhængigt af den nationale valgperiodes normale varighed. Nettoudgiftskursen ([7]) i de nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag skal stemme overens med kravene i forordning (EU) 2024/1263, herunder kravene om, at den offentlige gæld bringes eller fastholdes på en troværdig nedadgående kurs ved udgangen af tilpasningsperioden, eller om, at den forbliver på et forsvarligt niveau på under 60 % af bruttonationalproduktet (BNP), og om, at det offentlige underskud bringes og/eller fastholdes under traktatens referenceværdi på 3 % af BNP på mellemlang sigt. Hvis en medlemsstat giver tilsagn om at gennemføre et sæt relevante reformer og investeringer i overensstemmelse med kriterierne i forordning (EU) 2024/1263, kan tilpasningsperioden forlænges med op til tre år. Til støtte for udarbejdelsen af disse nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag offentliggjorde Kommissionen den 21. juni 2024 en vejledning om de oplysninger, som medlemsstaterne skal fremlægge i deres nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag og i deres årlige statusrapporter. I overensstemmelse med artikel 5 og 36 i forordning (EU) 2024/1263 meddelte Kommissionen medlemsstaterne referencekurser og tekniske oplysninger, hvor det var relevant. Medlemsstaterne skal forelægge deres nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag senest den 20. september 2024, medmindre medlemsstaten og Kommissionen bliver enige om at forlænge fristen med en rimelig periode. I overensstemmelse med deres nationale retlige rammer kan medlemsstaterne drøfte deres udkast til mellemfristede planer med deres nationale parlamenter, anmode de uafhængige finanspolitiske institutioner om at afgive en udtalelse og gennemføre en høring af arbejdsmarkedets parter og andre nationale interessenter.

([4]) Rådets henstilling (EU) af 12. april 2024 om den økonomiske politik i euroområdet (EUT C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([5]) Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([6]) Rådets direktiv 2011/85/EU af 8. november 2011 om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([7]) Nettoudgifter som defineret i artikel 2, nr. 2), i forordning (EU) 2024/1263: »nettoudgifter«: offentlige udgifter, eksklusive i) renteudgifter, ii) diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, iii) udgifter til EU-programmer, der fuldt ud modsvares af indtægter fra EU-midler, iv) nationale udgifter til medfinansiering af programmer finansieret af Unionen, v) konjunkturbestemte elementer af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse, samt vi) engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

(6) I 2024 forløber det europæiske semester fortsat sideløbende med gennemførelsen af faciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne bidrager effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020, 2022 og 2023 er fortsat lige relevante for de genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.

(7) Den 30. april 2021 indgav Slovenien sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingsretningslinjerne i bilag V til nævnte forordning. Den 28. juli 2021 vedtog Rådet en gennemførelsesafgørelse om godkendelse af vurderingen af Sloveniens genopretnings- og resiliensplan ([8]), som blev ændret den 16. oktober 2023 i henhold til artikel 11, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 for at ajourføre det maksimale finansielle bidrag til den ikketilbagebetalingspligtige finansielle støtte samt for at tilføje kapitlet om REPowerEU ([9]). Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har vedtaget en afgørelse om, at Slovenien på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.

(8) Den 19. juni 2024 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Slovenien 2024. Heri foretages der en vurdering af Sloveniens fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2023, og der gøres status over Sloveniens gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til de udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer. Rapporten indeholder også en vurdering af Sloveniens fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.

(9) Ifølge data valideret af Eurostat faldt Sloveniens offentlige underskud fra 3,0 % af BNP i 2022 til 2,5 % i 2023, mens den offentlige gæld faldt fra 72,5 % af BNP ved udgangen af 2022 til 69,2 % ved udgangen af 2023. Som bebudet i Kommissionens meddelelse af 8. marts 2023 med titlen »Finanspolitiske retningslinjer for 2024« tager Kommissionen i overensstemmelse med de gældende regler det første skridt til at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. Den 19. juni 2024 udsendte Kommissionen en rapport i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3. I rapporten vurderes budgetsituationen i Slovenien, eftersom landets planlagte offentlige underskud i 2024 overstiger traktatens referenceværdi på 3 % af BNP. I rapporten konkluderes det, at Kommissionen på baggrund af denne vurdering og efter at have gennemgået udtalelsen fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg, jf. traktatens artikel 126, stk. 4, i juli 2024 ikke vil foreslå, at der indledes en procedure i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud i Slovenien.

(10) Den 12. juli 2022 henstillede Rådet ([10]), at Slovenien traf foranstaltninger med henblik på i 2023 at sikre, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter var i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs ([11]), under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Samtidig skulle Slovenien tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Det blev også henstillet til Slovenien at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at anvende faciliteten og andre EU-midler. Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs ([12]) i 2023 ekspansiv med 0,5 % af BNP i en situation med høj inflation. Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) i 2023 indebar et

([8]) ST 10612/21 INIT; ST 10161/21 ADD 1.

([9]) Rådets gennemførelsesafgørelse af 16. oktober 2023 om ændring af gennemførelsesafgørelsen af 28. juli 2021 om godkendelse af vurderingen af Sloveniens genopretnings- og resiliensplan (ST 13615/23 og ST 13615/23 ADD 1).

([10]) Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Sloveniens nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Sloveniens stabilitetsprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022, s. 197).

([11]) På grundlag af Kommissionens forårsprognose 2024 anslås Sloveniens potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt i 2023, som anvendes til at måle den finanspolitiske kurs, nominelt til 11,5 %, målt ud fra den gennemsnitlige potentielle realvækst over ti år og BNP-deflatoren for 2023.

([12]) Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra den årlige ændring i den underliggende offentlige budgetstilling. Den bruges til at bedømme den økonomiske impuls fra finanspolitiske tiltag, både dem, der finansieres nationalt, og dem, der finansieres over EU-budgettet. Den finanspolitiske kurs måles som forskellen mellem i) den potentielle vækst på mellemlang sigt og ii) ændringen i de primære udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden (og ekskl. midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen) og inkl. udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) under faciliteten og andre EU-midler.

ekspansivt bidrag på 0,4 % af BNP til finanspolitikken. Dette omfatter reduktionen på 0,3 % af BNP i omkostningerne ved målrettede nødstøtteforanstaltninger til fordel for de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne. Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter i 2023 var i overensstemmelse med Rådets henstilling af 12. juli 2022. Udgifter finansieret af tilskud under faciliteten og andre EU-midler beløb sig til 1,3 % af BNP i 2023. Nationalt finansierede investeringer udgjorde 4,6 % af BNP i 2023, hvilket svarer til en stigning på 0,2 procentpoint i forhold til 2022. Slovenien finansierede yderligere investeringer ved hjælp af faciliteten og andre EU-midler. Slovenien finansierede offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed, f.eks. i jernbaneinfrastruktur, vedvarende energikilder og forebyggelse af naturkatastrofer. Disse offentlige investeringer finansieres delvis gennem faciliteten og andre EU-midler.

(11) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 ventes det reale BNP at stige med 2,3 % i 2024 og 2,6 % i 2025, mens inflationen målt ved det harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP) ventes at være på 2,8 % i 2024 og 2,4 % i 2025.

(12) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 ventes det offentlige underskud at udgøre 2,8 % af BNP i 2024, mens den offentlige gældskvote vil falde til 68,1 % ved udgangen af 2024. Stigningen i underskuddet i 2024 afspejler hovedsagelig højere offentlige investeringer, herunder nationalt finansierede udgifter til genopbygning efter oversvømmelse Den opvejes delvis af et fald i subsidier, tilbagetrækning af indtægtsreducerende foranstaltninger til afbødning af virkningerne af høje energipriser og en midlertidig stigning i selskabsskatten. Ifølge Kommissionens skøn vil finanspolitikken være kontraktiv med 0,2 % af BNP i 2024.

(13) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes der at blive finansieret udgifter via ikketilbagebetalingspligtig støtte (»tilskud«) under faciliteten i 2024 svarende til 0,7 % af BNP sammenlignet med 0,2 % af BNP i 2023. De udgifter, der finansieres med tilskud under faciliteten, vil muliggøre investeringer af høj kvalitet og produktivitetsfremmende reformer, uden at dette har direkte indvirkning på Sloveniens offentlige saldo eller gæld. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes der at blive finansieret udgifter med lån fra faciliteten i 2024 svarende til 0,4 % af BNP sammenlignet med 0,1 % i 2023.

(14) Den 14. juli 2023 henstillede Rådet ([13]), at Slovenien skulle sikre en forsigtig finanspolitik, navnlig ved at begrænse den nominelle stigning i nationalt finansierede primære nettoudgifter ([14]) i 2024 til højst 5,5 %. Medlemsstaterne blev i forbindelse med gennemførelsen af deres budgetter for 2023 og udarbejdelsen af deres budgetter for 2024 opfordret til at tage hensyn til, at Kommissionen ville foreslå Rådet at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af de endelige data for 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes Sloveniens nationalt finansierede primære nettoudgifter at stige med 5,6 % i 2024 ([15]), hvilket er over den anbefalede maksimale vækstrate. Denne overskridelse af den anbefalede maksimale vækstrate for nationalt finansierede primære nettoudgifter svarer til mindre end 0,1 % af BNP i 2024. Der er en risiko for, at dette ikke vil være i fuld overensstemmelse med Rådets henstilling.

(15) Derudover henstillede Rådet, at Slovenien traf foranstaltninger med henblik på at afvikle de gældende energistøttenødforanstaltninger hurtigst muligt i 2023 og 2024 og bruge de deraf følgende besparelser til at nedbringe det offentlige underskud. Rådet henstillede endvidere, at hvis nye stigninger i energipriserne nødvendiggør nye eller fortsatte støtteforanstaltninger, skulle Slovenien sikre, at sådanne støtteforanstaltninger er rettet mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er finanspolitisk overkommelige og opretholder incitamenter til energibesparelser. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes nettobudgetomkostningerne ([16]) ved energistøttenødforanstaltninger at udgøre 1,4 % af BNP i 2023, 0,1 % i 2024 og 0,0 % i 2025. Navnlig forventes kompensationen til leverandører af gas og el, der sælges til administrativt fastsatte priser, at forblive i kraft i 2024,

([13]) Rådets henstilling af 14. juli 2023 om Sloveniens nationale reformprogram for 2023 og med Rådets udtalelse om Sloveniens stabilitetsprogram for 2023 (EUT C 312 af 1.9.2023, s. 224).

([14]) Primære nettoudgifter defineres som nationalt finansierede udgifter eksklusive i) diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, ii) renteudgifter, iii) konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter samt iv) engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

([15]) Dette omfatter engangsforanstaltninger i 2024 svarende til 0,7 % af BNP i forbindelse med de kortfristede nødudgifter til genopbygning efter oversvømmelserne i august 2023 (samt engangsforanstaltninger svarende til 0,4 % af BNP i 2023 til samme formål). Desuden forventes Den Europæiske Unions Solidaritetsfond at dække nødomkostninger svarende til 0,15 % af BNP i 2023, 0,3 % af BNP i 2024 og 0,15 % af BNP i 2025. Den 14. juli 2023 henviste Rådet også til de ødelæggende oversvømmelser, der ramte Italien i maj 2023, og nåede til enighed om, at omkostningerne til direkte nødhjælp i forbindelse med disse oversvømmelser ville blive taget i betragtning i de efterfølgende vurderinger af overholdelsen og i princippet ville blive betragtet som engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger. Der er fulgt en tilsvarende fremgangsmåde i forbindelse med de ødelæggende oversvømmelser, der ramte Slovenien i august 2023.

([16]) Tallene angiver niveauet for de årlige budgetomkostninger ved disse foranstaltninger inklusive indtægter og udgifter og, hvor det er relevant, eksklusive indtægter fra skatter og afgifter på energileverandørernes ekstraordinære fortjenester.

om end med en mindre indvirkning. Hvis de deraf følgende besparelser bruges til at nedbringe det offentlige underskud i overensstemmelse med Rådets henstilling, peger fremskrivningerne i retning af en finanspolitisk tilpasning på 1,3 % af BNP i 2024, hvilket skal sammenholdes med et kontraktivt bidrag fra de nationalt finansierede primære nettoudgifter ([17]) til den finanspolitiske kurs svarende til 0,1 % af BNP i samme år. Energistøttenødforanstaltningerne er blevet afviklet i 2023 og 2024. Dette er i overensstemmelse med Rådets henstilling. De deraf følgende besparelser forventes imidlertid ikke at blive brugt fuldt ud til at nedbringe det offentlige underskud. Der er risiko for, at dette ikke vil være i overensstemmelse med Rådets henstilling.

(16) Rådet henstillede også, at Slovenien bevarer nationalt finansierede offentlige investeringer og sikrer en effektiv udnyttelse af tilskud under faciliteten og af andre EU-midler, navnlig for at fremme den grønne og den digitale omstilling. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 forventes de nationalt finansierede offentlige investeringer at stige fra 4,6 % af BNP i 2023 til 5,3 % af BNP i 2024. Dette er i overensstemmelse med Rådets henstilling. Samtidig forventes de offentlige investeringer, der finansieres med EU-midler, herunder tilskud under faciliteten, at ligge stabilt på 1,3 % af BNP i 2024 sammenlignet med 1,3 % af BNP i 2023.

(17) På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, og under antagelse af en uændret politik forventes det offentlige underskud ifølge Kommissionens forårsprognose 2024 at udgøre 2,2 % af BNP i 2025. Faldet i underskuddet i 2025 afspejler hovedsagelig indførelsen af et nyt bidrag til langtidspleje, der skal opkræves fra juli 2025, og som forventes at øge de sociale bidrag med ca. 0,4 % af BNP. Gradvis lavere udgifter til genopbygning efter oversvømmelse vil påvirke de offentlige investeringer, som forventes at falde med 0,4 procentpoint til 5,4 % af BNP. Den offentlige gældskvote ventes at falde til 66,4 % ved udgangen af 2025.

(18) Der forventes i de kommende årtier en betydelig stigning i aldringsudgifterne i Slovenien, herunder øgede udgifter til sundhedspleje, langtidspleje og pensioner. Genopretnings- og resiliensplanen indeholder allerede flere foranstaltninger til støtte for finanspolitisk holdbarhed. Ud over genopretnings- og resiliensplanen vil det være vigtigt at overvåge udgifterne for at sikre, at den sociale beskyttelse er tilstrækkelig og finanspolitisk holdbar. Udgiftsoversigter kan anvendes til at identificere områder med lavere prioritet eller ineffektive udgifter. Frigjorte midler kan derefter omfordeles for at håndtere nye finanspolitiske udfordringer, bl.a. inden for social beskyttelse. For at sikre, at udgifterne bliver mere effektive, vil det være afgørende, at opfølgningsforanstaltningerne gennemføres hurtigt og er i overensstemmelse med igangværende strukturreformer.

(19) Sloveniens skattekvote ligger fortsat under EU-gennemsnittet, og dens sammensætning er ikke særlig vækstfremmende. Den øverste indkomstskattegruppe og skattekilen på arbejde for forskellige indkomstniveauer er fortsat blandt de højeste i Unionen, mens ejendomsskatten, herunder løbende ejendomsskatter, fortsat er meget lave med en andel på under halvdelen af EU-gennemsnittet. En reduktion af skattekilen på arbejde vil nedbringe arbejdskraftomkostningerne, øge efterspørgslen efter arbejdskraft og forbedre konkurrenceevnen. Højere nettoløn kan øge udbuddet af arbejdskraft. Selv om andelen af indtægter fra miljøafgifter ligger over EU-gennemsnittet, kan grønne mål fremmes yderligere gennem skattesystemet, bl.a. ved at anvende princippet om, at forureneren betaler.

(20) De offentlige investeringer i Slovenien ligger over EU-gennemsnittet og er steget i de seneste år. Men deres effektivitet kan forbedres gennem bedre koordinering af planlægningen af offentlige investeringer på tværs af sektorer og ministerier. Et sammenhængende langfristet planlægning og en integreret mellemfristet plan for mulige investeringer vil også være redskaber til at forbedre effektiviteten af offentlige investeringer, herunder at vægte projekter i overensstemmelse med nationale og europæiske prioriteter. Dette vil også bidrage til at øge landets vækstpotentiale og finanspolitiske holdbarhed.

(21) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og med bilag V, kriterium 2.2, til nævnte forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Disse reformer og investeringer forventes at bidrage effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger, og til den nationale energi- og klimaplan. Det er afgørende, at der inden for denne stramme

([17]) Dette bidrag bestemmes som ændringen i de primære offentlige udgifter ekskl. i) budgetændringen som følge af diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, ii) engangsforanstaltninger, iii) konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter samt iv) udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) under faciliteten og andre EU-midler i forhold til den gennemsnitlige potentielle nominelle vækst i BNP på mellemlang sigt (10-år); bidraget udtrykkes som andel af det nominelle BNP.

tidshorisont gøres hurtige fremskridt med den effektive gennemførelse af reform- og investeringssplanen, herunder med REPowerEU-kapitlet, for at styrke Sloveniens langsigtede konkurrenceevne gennem den grønne og den digitale omstilling, samtidig med at der sikres social retfærdighed. For at opfylde tilsagnene i genopretnings- og resiliensplanen senest i august 2026 er det afgørende, at Slovenien fortsætter gennemførelsen af reformer og fremskynder investeringerne ved at sætte ind over for de relevante udfordringer og samtidig sikrer en stærk administrativ kapacitet. Det er fortsat afgørende, at lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og andre relevante interessenter inddrages systematisk for at sikre et bredt ejerskab og således en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen.

(22) Som led i midtvejsgennemgangen af fondene under samhørighedspolitikken, jf. artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 ([18]), skal Slovenien gennemgå hvert enkelt program, der støttes af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+), Samhørighedsfonden og Fonden for Retfærdig Omstilling (»FRO«), senest i marts 2025 under hensyntagen til bl.a. de udfordringer, der er identificeret i de landespecifikke henstillinger for 2024, og den nationale energi- og klimaplan. Denne gennemgang danner grundlaget for den endelige tildeling af EU-midler til hvert program. Slovenien har gjort fremskridt med gennemførelsen af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken og den europæiske søjle for sociale rettigheder, men der er stadig visse udfordringer, og forskellene mellem hovedstadsregionen og resten af landet eksisterer stadig. Det er afgørende at fremskynde gennemførelsen af programmerne under samhørighedspolitikken og styrke den administrative kapacitet på nationalt såvel som regionalt plan. De aftalte prioriteter for programmerne vedrørende samhørighedspolitikken er fortsat relevante. Ud over foranstaltninger i relation til den administrative kapacitet er det særlig vigtigt at videreføre grønne investeringer, navnlig beskyttelse mod oversvømmelser og modvirkning af klimaændringer, og at prioritere naturbaserede løsninger. Det er lige så vigtigt at videreføre investeringerne i bæredygtig transport for at mindske den store afhængighed af pendling i personbiler. Gennemførelsen af de territoriale planer for retfærdig omstilling, der støtter udfasningen af kul, er fortsat afgørende. Offentlig-private partnerskaber inden for forskning og udvikling (FoU) med henblik på at øge arbejdsproduktiviteten er fortsat relevante. Desuden er det vigtigt at fremme voksenuddannelse, herunder inden for digitale og grønne færdigheder, og aktive arbejdsmarkedspolitikker, samtidig med at sociale tjenester og arbejdsmarkedstjenester moderniseres og digitaliseres. Af hensyn til den sociale inklusion er det en prioritet at fremskynde afinstitutionaliseringen og udviklingen af passende og økonomisk overkommelige sociale tjenester af kvalitet i nærmiljøet, navnlig langtidspleje. Slovenien kan også gøre brug af initiativet vedrørende platformen for strategiske teknologier for Europa, der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/795 ([19]), til at fremme investeringer i udvikling og fremstilling af rene og ressourceeffektive teknologier, navnlig inden for vedvarende energi og opvarmning.

(23) Ud over de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen og andre EU-midler er rettet mod, står Slovenien over for en række yderligere udfordringer i forbindelse med holdbarheden af landets offentlige finanser, mangel på færdigheder og arbejdskraft samt knappe venturekapitalinvesteringer og investeringer i FoU og innovation.

(24) PISA-undersøgelsen fra 2022 (programmet for international elevevaluering) afslørede en betydelig forringelse af de grundlæggende færdigheder (navnlig inden for læsning og matematik). Stigningen i andelen af 15-årige elever, der klarer sig dårligt, og faldet i andelen af personer, der klarer sig bedst inden for matematik og læsning, kan have en negativ indvirkning på Sloveniens fremtidige udbud af færdigheder og på landets konkurrenceevne i fremtiden. Den igangværende reform af skolernes læseplaner kan også omfatte foranstaltninger, der styrker grundlæggende færdigheder og grønne og digitale færdigheder samt sprogindlæring, og foranstaltninger til at forbedre iværksætterkompetencer og finansielle kompetencer, lærerfaget kan desuden gøres mere attraktivt.

(25) Ifølge Euresrapporten om mangel på og overskud af arbejdskraft i 2023, som blev udarbejdet af Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed i 2024, stod mange sektorer over for mangel på arbejdskraft. Dette bekræftes også af Kommissionens resultater af undersøgelsen af virksomhedernes og forbrugernes forventninger, der viser at virksomhedsledere i den slovenske industri siden midten af 2021 har rapporteret om mangel på arbejdskraft som en meget væsentlig kilde til begrænsning af aktiviteten. Desuden er andelen af ledige stillinger også højere end EU-gennemsnittet. På trods af de foranstaltninger, der er truffet i henhold til genopretnings- og resiliensplanen, er der stadig et betydeligt efterslæb af ansøgninger fra udenlandske arbejdstagere på grund af alt for besværlige retlige krav.

([18]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([19]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/795 af 29. februar 2024 om oprettelse af platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) og ændring af direktiv 2003/87/EF samt forordning (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 og (EU) 2021/241 (EUT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

Manglen på arbejdskraft og kvalifikationer bremser allerede investeringer og produktion, navnlig i industrien. Den hindrer også en gnidningsløs levering af tjenester, herunder inden for sundhedspleje og langtidspleje. For at styrke konkurrenceevnen og væksten er det derfor afgørende at øge udbuddet af arbejdskraft, bl.a. ved yderligere at stimulere arbejdsmarkedsdeltagelsen, tiltrække arbejdstagere fra tredjelande og styrke integrationen af vandrende arbejdstagere på arbejdsmarkedet og i samfundet.

(26) De offentlige forskningsudgifter, virksomhedernes ikke forskningsrelaterede udgifter til innovation og innovationsudgifterne pr. beskæftiget er stadig relativt lave i Slovenien. Venturekapitalinvesteringerne i forhold til BNP er også lave, især i forhold til EU-gennemsnittet, hvilket har en negativ indvirkning på virksomhedernes dynamik og dermed deres innovations- og vækstkapacitet. Dette hæmmer igen Sloveniens konkurrenceevne. En yderligere forbedring af betingelserne for venturekapital kan bidrage til at tiltrække mere udenlandsk kapital og hjælpe innovative nystartede virksomheder med at opskalere.

(27) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og disse økonomiers kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet i 2024, at medlemsstaterne i euroområdet træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til at efterkomme henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet 2024. For Slovenien bidrager henstilling 1, 2 og 3 til gennemførelse af den første, anden, tredje og fjerde henstilling i henstillingen vedrørende euroområdet 2024,

HENSTILLER, at Slovenien i 2024 og 2025 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. forelægge den mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag i rette tid i overensstemmelse med kravene i den reformerede stabilitets- og vækstpagt begrænse væksten i nettoudgifter ([20]) i 2025 til et niveau, der blandt andet er nødvendigt for at bringe den offentlige gæld på en troværdig nedadgående kurs på mellemlang sigt og fastholde det offentlige underskud under traktatens referenceværdi på 3 % af BNP; sikre den sociale beskyttelses finanspolitiske holdbarhed og omlægge skatteindtægterne i retning af mere vækstfremmende og bæredygtige kilder; forbedre effektiviteten af de offentlige udgifter gennem udgiftsoversigter og bedre forvaltning af offentlige investeringer
2. styrke den administrative kapacitet til at forvalte EU-midler, fremskynde investeringer og opretholde momentum i gennemførelsen af reformer; sætte ind over for de relevante udfordringer for at muliggøre en fortsat hurtig og effektiv gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, og sikre fuldførelse af reformer og investeringer senest i august 2026; fremskynde gennemførelsen af programmerne under samhørighedspolitikken; i forbindelse med midtvejsgennemgangen fortsat fokusere på de aftalte prioriteter, idet der tages hensyn til de muligheder, som platformen for strategiske teknologier for Europa giver for at forbedre konkurrenceevnen
3. styrke konkurrenceevnen ved at fremme færdigheder yderligere og sikre, at den igangværende reform af læseplanerne også bidrager til at styrke de grundlæggende færdigheder, ved at afhjælpe manglen på arbejdskraft og ved at fremme dynamikken i erhvervslivet og oprettelsen af højvækstvirksomheder gennem en forbedring af betingelserne for venturekapitalinvesteringer, institutionelle investorers investeringer samt gennem investeringer i forskning, udvikling og innovation.

Udfærdiget i Luxembourg, den 21. oktober 2024.

På Rådets vegne

NAGY I.

Formand

([20]) I henhold til artikel 2, nr. 2), i forordning (EU) 2024/1263 er »nettoudgifter« offentlige udgifter, eksklusive renteudgifter, diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, udgifter til EU-programmer, der fuldt ud modsvares af indtægter fra EU-midler, nationale udgifter til medfinansiering af programmer finansieret af Unionen, konjunkturbestemte elementer af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse samt engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.